DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
8. marts 1988 *

I sag 102/86,

angående en anmodning, som House of Lords i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Apple and Pear Development Council

mod

Commissioners of Customs and Excise,

at opnå en præjudiciel afgørelse om fortolkningen af Rådets sjette direktiv 77/388 af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden O. Due, dommerne T. Koopmans, K. Bahlmann, C. Kakouris og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet indlæg af:

— appellanten i hovedsagen Apple and Pear Development Council ved barristers Andrew Park QC og Gerald Barling, der møder for solicitors Buss Murton Partnership,

* Processprog: Engelsk.

— Det Forenede Kongeriges regering ved H. R. L. Purse, Treasury Solicitor's Department, og barristers J. Laws og R. Jay,

— Forbundsrepublikken Tysklands regering ved Martin Seidel under den skriftlige forhandling og W. Knapp under den mundtlige forhandling,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Johannes Føns Buhl,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 11. juni 1987,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. oktober 1987,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 20. marts 1986, indgået til Domstolen den 28. april 1986, har House of Lords i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 2 i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1) (herefter benævnt »sjette direktiv«).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en retssag ved House of Lords mellem Apple and Pear Development Council (herefter benævnt »udviklingsrådet«), et organ, hvis virksomhed er lovreguleret, og Commissioners of Customs and Excise (herefter benævnt »Commissioners«). Sagen drejer sig om en af Commissioners truffet afgørelse, hvorefter udviklingsrådet ikke ved momsafregningen kunne fratrække den indgående merværdiafgift af tjenesteydelser, udviklingsrådet selv havde modtaget, og som vedrørte den del af dets virksomhed, som finansieres af de obligatoriske

afgifter, der opkræves fra personer, der erhvervsmæssigt avler æbler og pærer i Englang og Wales (herefter benævnt »frugtavlerne«). Udviklingsrådet indbragte denne afgørelse for et Merværdiafgiftsnævn, som gav udviklingsrådet medhold. Denne afgørelse blev herefter indbragt for højere ankeinstanser, til sidst for House of Lords.

3 Udviklingsrådet blev oprettet i 1966 ved en ministeriel bekendtgørelse i henhold til Industrial Organisation and Development Act 1947 efter anmodning fra frugtavlerne. En ministeriel bekendtgørelse af 6. maj 1980 (Apple and Pear Development Council Order 1980, SI nr. 623) (herefter benævnt »1980-bekendtgørelsen«) med senere ændringer fastsætter de bestemmelser, som på nuværende tidspunkt gælder for udviklingsrådet.

4 Det fremgår af sagens akter, at udviklingsrådets opgaver hovedsagelig består i at gøre reklame for æbler og pærer, der avles i England og Wales, samt fremme deres afsætning og forbedre deres kvalitet.

5 Udviklingsrådet er i henhold til 1980-bekendtgørelsen bemyndiget til at pålægge frugtavlerne en obligatorisk årlig afgift, som dog ikke kan overstige enten et vist beløb pr. hektar, der er beplantet med æble- eller pæretræer, eller under visse omstændigheder et vist beløb, fastsat for grupper af 50 æble- eller pæretræer på en frugtavlers areal. Afgifterne er pålagt til dækning af udviklingsrådets udgifter i forbindelse med dets virksomhed.

6 Da House of Lords fandt, at sagen rejste spørgsmål om fortolkningen af fællesskabsret, besluttede det at udsætte sagen, indtil Domstolen har udtalt sig om følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er den virksomhed, der udøves af udviklingsrådet, Apple and Pear Development Council, i henhold til section 3 i Apple and Pear Development Council Order 1980 (SI nr. 623) [som ændret ved Apple and Pear Development Council (Amendment) 1980 (SI nr. 2001)], samt opkrævningen i medfør af section 9, stk. 1, af en årlig afgift fra frugtavlere til dækning af udviklingsrådets administrationsomkostninger

og andre omkostninger i forbindelse med udøvelsen af den nævnte virksomhed omfattet af begrebet 'levering af... tjenesteydelser... mod vederlag' som nævnt i artikel 2 i Rådets sjette direktiv af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter?«

7 Artikel 2, indledning og stk. 1, i sjette direktiv bestemmer:

»Merværdiafgift pålægges:

1) Levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab...«

8 Det fremgår af sagens akter, at House of Lords anser udviklingsrådet for at være en afgiftspligtig person i sjette direktivs forstand.

9 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg for Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

10 For at kunne besvare den nationale rets spørgsmål er det nødvendigt at fortolke artikel 2, indledning og stk. 1, i sjette direktiv. Med henblik herpå og henset til at de lovgivningsmæssige mål er de samme i sjette direktiv og i Rådets andet direktiv 67/228/EØF af 11. april 1967 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystems struktur og de nærmere regler for dets anvendelse (EFT 1967, s. 14) (herefter benævnt »andet direktiv«), findes det relevant at inddrage Domstolens praksis vedrørende andet direktiv.

11 Det bemærkes først, at Domstolen i dom af 5. februar 1981 (Coöperative Aardappelenbewaarplaats, sag 154/80, Sml. s. 445) statuerede, at der skal foreligge en direkte sammenhæng mellem den udførte tjenesteydelse og den modtagne modværdi, for at en tjenesteydelse er afgiftspligtig som bestemt i det andet direktiv.

12 Det kan herefter slås fast, at levering af tjenesteydelser mod vederlag som omhandlet i artikel 2, indledning og stk. 1, i sjette direktiv forudsætter, at der består en direkte sammenhæng mellem tjenesteydelsen og den modtagne modværdi.

13 Spørgsmålet er derfor, om der består en direkte sammenhæng mellem udviklingsrådets virksomhed og de obligatoriske afgifter, rådet pålægger frugtavlerne.

14 I så henseende fremgår det af forelæggelseskendelsen, at udviklingsrådet udøver sin virksomhed i frugtavlernes fælles interesse. I det omfang, hvor udviklingsrådets virksomhed består i tjenesteydelser, er disse tjenesteydelser til gavn for erhvervet som helhed. Såfremt inviduelle æble- og pæreavlere drager nytte heraf, er dette en indirekte følge af de forbedringer, der generelt opnås for erhvervet som helhed. Det bemærkes i øvrigt, at det ikke er udelukket, at æbleavlere eller pæreavlere under visse omstændigheder hver for sig kan drage fordel af konkrete tjenesteydelser, præsteret af udviklingsrådet.

15 I øvrigt består der ikke nogen sammenhæng mellem det omfang, hvori de enkelte frugtavlere drager fordel af udviklingsrådets tjenesteydelser, og størrelsen af de obligatoriske afgifter, de skal betale i henhold til 1980-bekendtgørelsen. Afgifterne, der ikke opkræves med hjemmel i en kontrakt, men er lovbestemte, kan altid inddrives hos den enkelte frugtavler som en fordring, der tilkommer udviklingsrådet, og uanset om den pågældende har haft konkret udbytte af en tjenesteydelse fra udviklingsrådet.

16 Det følger heraf, at obligatoriske afgifter af den karakter, der opkræves fra frugtavlerne, ikke kan anses for en modydelse, der har en direkte sammenhæng med de forbedringer, individuelle frugtavlere opnår som følge af udviklingsrådets virk-

somhed. Under disse omstændigheder indebærer udøvelsen af denne virksomhed ikke levering af tjenesteydelser mod vederlag, jfr. artikel 2, indledning og stk. 1, i sjette direktiv.

17 Det forelagte spørgsmål skal således besvares med, at den virksomhed, som udøves af udviklingsrådet, Apple and Pear Development Council, i henhold til section 3 i Apple and Pear Development Order 1980 (SI nr. 623) [som ændret ved Apple and Pear Development Council (Amendment) Order 1980 (SI nr. 2001)], samt opkrævningen i medfør af section 9, stk. 1, af en årlig afgift fra frugtavlerne til dækning af udviklingsrådets administrationsomkostninger og andre omkostninger i forbindelse med udøvelsen af den nævnte virksomhed er ikke omfattet af begrebet »levering af tjenesteydelser mod vederlag« i artikel 2 i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag.

Sagens omkostninger

18 De udgifter, der er afholdt af Det Forenede Kongeriges regering, Forbundsrepublikken Tysklands regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsages parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

Domstolen (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt den af House of Lords ved kendelse af 20. marts 1986, for ret:

Den virksomhed, som udøves af udviklingsrådet, Apple and Pear Development Council, i henhold til section 3 i Apple and Pear Development Order 1980

(SI nr. 623) [som ændret ved Apple and Pear Development Council (Amendment) Order 1980 (SI nr. 2001)], samt opkrævningen i medfør af section 9, stk. 1, af en årlig afgift fra frugtavlerne til dækning af udviklingsrådets administrationsomkostninger og andre omkostninger i forbindelse med udøvelsen af den nævnte virksomhed er ikke omfattet af begrebet »levering af tjenesteydelser mod vederlag« i artikel 2 i Rådets sjette direktiv 77/388 af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag.

Due Koopmans

Bahlmann Kakouris O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. marts 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Formand for Sjette Afdeling